

שם, שְׁמַאִיר שֵׁם לְלִבְנָה, וְזֶה יְהוֹשֻׁעַ, שֶׁהוּאֹר מִמֶּנּוּ, שְׁפָתוֹב (במדבר כז) וְנָתַתָּ מֵהוֹדֶךָ עָלָיו. וְהַעִירוּ, פְּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֲמָה וְכוּ'. הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם - בְּרֵאשׁוֹנָה, כְּשֶׁהָיָה בַּעוֹלָם, כָּל הַצְּדָדִים הָאִירוּ, כְּפִי שְׁאֲמַרְנוּ. אֲבָל כַּעַת, כְּשֶׁהִסְתַּלַּק, בְּמִקוּמוֹ זֹרַח וְלֹא יוֹתֵר.

וְשֵׁמוֹ נִקְרָא זֶהֱב יִרְקֶק, וְהַסוּד הַזֶּה פְּרֻשׁוֹהוּ הַחֲבָרִים, אֶסְתֵּר הַיְתֵה יִרְקֶקֶת. צֶבַע אֲתֵרוֹג, וְהַפֶּל אֶחָד. הַזֶּהֱב הַזֶּה הוּא רֹאשׁ בְּנִסְתֵּר, אֶף עַל גִּב שֶׁהוּא בְּנִגְלָה אֶל הַזֶּהֱב הַעֲלִיּוֹן, עַד שֶׁנִּמְשָׁף וְשׁוֹרָה לְרֹאשׁוֹ שֶׁל גְּבְרִיאֵל, כְּמוֹ שֶׁבְּאֲרַנּוּ. וּמִשׁוֹם כֶּף הַפֶּל הוּא בְּסוּד עֲלִיּוֹן, וְנִמְשָׁף אוֹתוֹ הַסוּד לְמִטָּה, הַפֶּל בְּגוֹן אֶחָד.

וְעִשִׂיתָ כַּפֶּרֶת זֶהֱב טְהוֹר (שמות כח), רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּכָל הַפְּרֻשָּׁה הַזֹּאת מִצְאָנוּ שֶׁנִּמְסְרָה הָעֲבוּדָה בְּיַד מֹשֶׁה, פָּרַט לְשָׁנִים. בְּכָלֶם כְּתוּב וְעִשִׂיתָ, וּבְאֲרוֹן וּבְאֶפֶוד כְּתוּב (שם כה י) וְעָשׂוּ אֲרוֹן, (שם כח) וְעָשׂוּ אֶת הָאֶפֶוד, וְלֹא כְּתוּב וְעִשִׂיתָ. מַה הַטַּעַם בְּאֲרוֹן לֹא כְּתוּב וְעִשִׂיתָ? מִשׁוֹם שֶׁהָאֲרוֹן כּוֹלֵל אֶת מֹשֶׁה בְּתוֹכוֹ, לְהַאִיר מִמֶּנּוּ. וְהַצְּטִרְכוּ אֲחֵרִים לְתַקֵּן אֶת הַתְּקוּן הַיְסוּפִי שֶׁלוֹ, לְהַכְנִיס אוֹתוֹ לְתוֹכוֹ.

בְּאֶפֶוד, אֵינּוּ שֶׁלוֹ, וְלֹא לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ, וְלֹא צָרִיךְ לוֹ לְמַשָּׁה לַעֲשׂוֹת אֶת עֲבוֹדַת אַחִיו, שֶׁהָרִי מֹשֶׁה הוּא מְלֻךְ, וְאֵהָרָן שׁוֹשֵׁבִין הַמְּלָךְ.

וְאִם תֹּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב (שם כט) וְהַלְבַּשְׁתָּ אֶת אֵהָרָן כו', וְאֶפְדֶּת לוֹ, וְשִׁמְתָּ הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ וְגו'. הָרִי כָּל זֶה עֲבוֹדַת מֹשֶׁה, וְהַכְּבוֹד שֶׁל אֵהָרָן הוּא? לֹא כֶּף, אֲלֵא הַכְּבוֹד שֶׁל מֹשֶׁה הוּא, שֶׁהָרִי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא רָצָה אֶת עֲבוֹדַת אֵהָרָן, אֲלֵא עַל יְדֵי מֹשֶׁה.

לְסִיְהָרָא, וְדָא יְהוֹשֻׁעַ, דְּאֵתְנַהִיר מְנִיָּה, דְּכְתִיב (במדבר כז כ) וְנָתַתָּ מֵהוֹדֶךָ עָלָיו. וְאֵתְעָרוּ, פְּנֵי מֹשֶׁה כְּפָנֵי חֲמָה וְכוּ'. הוֹלֵךְ אֶל דְּרוֹם, בְּקִדְמִיתָא כַּד הָיָה בַּעֲלָמָא, כָּל סְטָרִין אֵתְנַהִירוּ כַּד אֲמַרְן. אֲבָל הַשְׁתָּא כַּד אֶסְתַּלַּק, בְּמִקוּמוֹ זֹרַח וְלֹא יוֹתֵר.

וְשֵׁמָא דִּילִיָּה אִיקְרִי זֶהֱב יִרְקֶק, וְרָזָא דָא אוֹקְמוּהָ חֲבַרְיָא, אֶסְתֵּר יִרְקֶקֶת הַיְתֵה. גְּיוֹן אֲתֵרוֹג, וְכוֹלָא חַד. זֶהֱב דָא, אִיְהוּ רִישָׁא בְּסִתִּימוֹ, אֶף עַל גִּב דְּאִיְהוּ בְּאֵתְגַלְיָא לְגַבֵּי זֶהֱב עֵילְאָה. עַד דְּאֵתְמַשְׁכָּא וְשִׁרְיָא לְרִישָׁא דְּגְבְרִיאֵל, כְּמָה דְּאוֹקִימְנָא. וּבְגִין כֶּף כַּלָּא אִיְהוּ בְּרָזָא עֵילְאָה, וְאֵתְמַשְׁכָּא הַהוּא רָזָא לְתַתָּא, כַּלָּא כְּגוֹוְנָא חַד.

וְעִשִׂיתָ כַּפֶּרֶת זֶהֱב טְהוֹר (שמות כה יז), רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר, בְּכָל פְּרֻשָּׁתָא דָא אֲשַׁכְחָנָא דְּאֵתְמַסֵּר עֲבִידְתָּא בִּידָא דְּמֹשֶׁה, בַּר תַּרְיִן. בְּכֻלְהוּ כְּתִיב, וְעִשִׂיתָ. וּבְאֲרוֹן וּבְאֶפֶוד כְּתִיב (שם כה י) וְעָשׂוּ אֲרוֹן, (שם כח ו) וְעָשׂוּ אֶת הָאֶפֶוד, וְלֹא כְּתִיב וְעִשִׂיתָ. מֵאִי טַעְמָא בְּאֲרוֹן לֹא כְּתִיב וְעִשִׂיתָ, בְּגִין דְּאֲרוֹן כָּלִיל לִיָּה לְמֹשֶׁה בְּגִיָּה, לְאֵתְנַהֵרָא מְנִיָּה. וְאֶצְטְרִיכוּ אֲחֵרִינִין לְתַקְנָא תִּיקוּנָא וְשִׁפִּירוּ דִּילִיָּה, לְמִיעַל הִיא לְגַבֵּיָה.

בְּאֶפֶוד, לָאוּ דִּילִיָּה הוּא, וְלֹא לְאֵשְׁתַּמְשָׁא בִּיָּה, וְלֹא אֶצְטְרִיף לִיָּה (דף נג ע"א) לְמֹשֶׁה לְמַעַבְד פּוֹלְחָנָא דְּאֲחוּי, דְּהָא מֹשֶׁה אִיְהוּ מְלָכָא, וְאֵהָרָן שׁוֹשֵׁבִינָא דְּמְלָכָא.

וְאִי תִימָא, וְהָא כְּתִיב (שם כט ה) וְהַלְבַּשְׁתָּ אֶת אֵהָרָן וְכוּ', וְאֶפְדֶּת לוֹ. וְשִׁמְתָּ הַמִּצְנֶפֶת עַל רֹאשׁוֹ וְגו'. הָא כּוֹלֵי הָאִי פּוֹלְחָנָא דְּמֹשֶׁה, וְיִקְרָא דְּאֵהָרָן אִיְהוּ. לָאוּ הָכִי אֲלֵא יִקְרָא דְּמֹשֶׁה אִיְהוּ, דְּהָא קוּדְשָׁא כְּרִיף הוּא לֹא בַּעַז פּוֹלְחָנָא דְּאֵהָרָן, אֲלֵא עַל יְדֵי דְּמֹשֶׁה. וְאֵהָרָן לֹא יָכִיל